

Scientific Journal

VIRTUS

#44, May, 2020
published since 2014

2020

ISSN 2410-4388 (Print)
ISSN 2415-3133 (Online)

Scientific Journal *Virtus*
Issue # 44, May, 2020
Published since 2014

*Recommended for publication by the Council of
NGO "Sobornist" (the proceedings No.9, May 29, 2020).*

Founder: Scientific public organization
"Sobornist" (Ukraine).

Publisher: Center of Modern Pedagogy "Learning
Without Borders" (Canada).

Partners:

- + Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine);
- + Lugansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine);
- + Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine);
- + SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);
- + Consortium for Enhancement of Ukrainian Management Education (Ukraine);
- + Pomeranian Academy in Slupsk (Poland);
- + Baku Islamic University (Azerbaijan);
- + University of the town of Nish (Serbia);
- + Zielonogorski University (Poland);
- + Center of Modern Pedagogy "Learning Without Borders" (Canada).

*Virtus: Scientific Journal / Editor-in-
Chief M.A. Zhurba - May # 44,
2020. - 296 p.*

Editor-in-Chief:

Zhurba M.A., Ph.D., professor, Head of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Deputy Editor-in-Chief:

Kuzmichenko I.O., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Humanities of SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);

Talishinski E.B., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Public Disciplines of the Baku Islamic University (Azerbaijan);

Starichenko E.V., Head of Analytical Department of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Mainhandling Editor:

Kravchenko Yu.V., Manager on international cooperation of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Journal Indexing:

✓ **Google Scholar** is a freely accessible web search engine that indexes the full text or metadata of scholarly literature across an array of publishing formats and disciplines. The Google Scholar index includes most peer-reviewed online academic journals and books, conference papers, theses and dissertations, preprints, abstracts, technical reports, and other scholarly literature, including court opinions and patents. Google Scholar's database contains roughly 389 million documents including articles, citations and patents making it the world's largest academic search engine.

✓ **Scientific Indexing Services (SIS) (USA)** is academic database which provides evaluation of prestigiousness of journals. The evaluation is carried out by considering the factors like paper originality, citation, editorial quality, and regularity & international presence.

✓ **Citefactor (USA)** is a service that provides access to quality controlled Open Access Journals. The Directory indexing of journal aims to be comprehensive and cover all open access scientific and scholarly journals that use an appropriate quality control system, and it will not be limited to particular languages or subject areas.

✓ **ResearchBib** is open access with high standard indexing database for researchers and publishers. Research Bible may freely index journals, research papers, call for papers, research position.

✓ **Scientific Journal Impact Factor (SJIFactor)** is an international, recognized platform for promoting scientific achievements, as well as supporting publishers and scientific communities interested in state-of-the art research activities in innovation and applied science areas.

Journal «Virtus» has been positively evaluated in the SJIF Journal Master List evaluation process. **SJIFactor = 5,194.**

✓ **Directory of Research Journal Indexing (DRJI)** is to increase the visibility and ease of use of open access scientific and scholarly journals thereby promoting their increased usage and impact. DRJI supply champion has access to global-renowned content in all discipline areas including magazine and journal articles. DRJI advocate, educate, and provide the central resource for indexing.

✓ **International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF)** – academic database was organized with the aim of creating an open platform for scientific research around the world. IIJIF provides the necessary communication of scholars, editors, publishers and conference organizers, through its exclusive services: provides indexing of scientific journals (calculates the impact factor), forms a list of national/international conferences and journals.

**Certificate of Mass Media Registration:
KB № 21060-10860P from 24.11.2014 p.**

Journal Editorial Staff Contact Information.
e-mail: virtustoday@gmail.com
website: <http://virtus.conference-ukraine.com.ua>

© Authors of the Articles, 2020.

© Scientific Journal «Virtus», 2020.

Editorial Board:

Aliyeva S.I., Ph.D., professor, Institute of History National Academy of Sciences of Azerbaijan (Azerbaijan).

Aliyeva S.N., Ph.D., associate professor, Baku State University (Azerbaijan).

Aliyeva Y.N., Ph.D., associate professor, Baku State University (Azerbaijan).

Aliyev M.N., Ph.D., professor, Baku State University (Azerbaijan).

Arslan C.H., Ph.D., professor, Necmettin Erbakan University (Turkey).

Bohonkova J.A., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

Chyzhova O.M., Ph.D., professor, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine).

Ciftci S.S., Ph.D., associate professor, Necmettin Erbakan University (Turkey).

De Serio B., Ph.D., professor, University of Foggia President of AIM (Italy).

Dombi-Fáy A., prof. dr., CSc, PhD, dr. hab., Professor of Pedagogy, Faculty of Education Hungary, Szeged University "Juhász Gyula" (Hungary).

Drachuk O.P., Ph.D., associate professor, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya (Ukraine).

Fóris-Ferenczi R., Ph.D., associate professor, Docent, Vice-dean, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Department of Applied Psychology of the Babeş-Bolyai University (Romania).

Hamarta E.S., Ph.D., professor, Necmettin Erbakan University (Turkey).

Jovanovic P., Ph.D., professor, University of the town of Nish (Serbia).

Kalko I.V., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Karabacak N.N., Ph.D., associate professor, Recep Tayyip Erdogan University (Turkey).

Karlovitz Já.T., Ph.D., associate professor, Óbuda University (Hungary).

Kasyanova O.V., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Kasyanova V.A., Ph.D., associate professor, Institute of Chemical Technologies Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

Komarevtseva I.A., Ph.D., professor, SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine).

Korotkova E.A., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Kravchuk O.O., Ph.D., professor, Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute (Ukraine).

Mennell S., Ph.D., professor, University College Dublin (Ireland).

Mihailovic S., Ph.D., professor, Institute of Serbian Culture Pristina-Leposavic (Serbia).

Moskalyova L.Yu., Ph.D., professor, Melitopol Bogdan Khmelnytsky State University (Ukraine).

Okulicz-Kozaryn W., dr.hab., MBA, Member of the International Scientific Association of Economists and Jurists "Consilium" (Switzerland).

Pagava O.V., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Parlar Ali, Ph.D in Pharmacology, Assistant Professor, Medical Faculty, Department of Pharmacology, Adiyaman University (Turkey).

Pashayeva A.N., Ph.D., senior researcher at the Philosophy Institute of NA of AR, Baku (Azerbaijan).

Polishchuk O.P., Ph.D., professor, Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine).

Polovyi M.A., Ph.D. in History, D.Sc. in Political Science, professor, Vasyl Stus Donetsk National University (Ukraine).

Potapenko E.V., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (Ukraine).

Sapenko R., Ph.D., professor, Zielonogorski University (Poland).

Semaniuk V.Z., D.Sc., Associate Professor, Ternopil National Economic University (Ukraine).

Shpak D.O., Ph.D., associate professor, Mykolajiv branch of Kiev National University Culture and Arts (Ukraine).

Radchenko O.V., Ph.D., professor, Pomeranian Academy in Slupsk (Poland).

Rohit Kumar Verma, B.com.L.L.6, Poet & Researcher, Writer, Institute of Law Jiwaji Univeristy (India).

Shchudlo S., Ph.D., professor, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University (Ukraine).

Stoffa Ján, prof. Ing., DrSc., emeritus professor, Palacký University in Olomouc (Czech Republic).

Stoffová V., prof. Ing., CSc., Ph.D., Department of Mathematics and Informatics, Faculty of Education, Trnava university in Trnava (Slovakia).

Svintsitska O.I., Ph.D., associate professor, Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine).

Szamosközi I., dr, professor, the Faculty of Psychology and Educational Sciences, Department of Applied Psychology of the Babeş-Bolyai University (Romania).

Takács M., prof. dr., Ph.D., professor, Hungarian Language Teacher training Faculty, University of Novi Sad, Subotica (Serbia).

Torgvik Ju., Ph.D., professor, Kodolányi János College (Hungary).

Tsyurupa M.V., Ph.D., professor, National University of Defense of Ukraine (Ukraine).

Ustymenko-Kosorich O.A., Ph.D., professor, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University (Ukraine).

Vveinhardt J., Ph.D., professor, Vytautas Magnus University, Lithuanian Sports University (Lithuania).

Yeremenko A.M., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

Zhurba A.M., Ph.D., associate professor of International Academy of Personnel Management (Ukraine).

Zavatskaya N.Yev., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

The authors of materials are responsible for plagiarism, accuracy of the represented facts, quotes, figures and surnames. Editorial staff reserves the right for insignificant editing and reduction and also literary revision of the articles (with preservation of the main conclusions and style of the author). The editorial board of the journal may not share world outlook of the authors.

CONTENT

PHILOSOPHY

Vedmedev M.M.
INFLUENCE OF SYSTEM-TECHNOLOGICAL
FEATURES OF COMMUNICATIVE NETWORKS
ON COGNITIVE PROCESSES 12

Griffen L.A., Tytova E.N.
CULTURAL HERITAGE OBJECTS IN MODERN
THE CULTURAL CONTEXT OF UKRAINE 17

Knysh I.V.
THE IMPACT OF THE EMERGENCY SITUATION
ON WORLDVIEW TRANSFORMATIONS
(CORONAVIRUS COVID-19) 22

Kosiuk O.M.
RATIONALISM AS THE MAIN ASPECT
OF CLEARING ARCHITECTURAL COMMUNICATION 30

Samchuk L.S.
DIALOGUE AS A MEANS OF
SELF-REALIZATION OF PERSONALITY 35

Tsiurupa M.V., Pishchana V.M.
ALBER CAMU'S «PLAGUE» AND «COVID 19»: A LAMBY
ANALOGY IN A SALVATION SEARCH STRATEGY 38

Shavrina I.V.
THE PHENOMENON OF AMBIVALENCE
IN HUMAN BEING 42

Yurchyshyn Y.B.
METHODS AND TECHNIQUES FOR INTRODUCING
TRADITIONS OF FOLK COSTUME IN LAYOUT DESIGN 46

PSYCHOLOGY. HEALTH MANAGEMENT

Hrom O.A.
MOTIVATIONAL COMPONENT OF READINESS
OF FUTURE MARKETERS FOR TEAM INTERACTION
IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING 51

Drozd O.V.
THE PROBLEM OF THE SENSE OF LIFE
IN THE ANALYTICAL PSYCHOLOGY OF CARL JUNG 55

Koshchynets O.B.
PRIMARY CARE PHYSICIANS' ALGORITHM
FOR AN EARLY DIAGNOSIS AND PREVENTION
OF PRIMARY GLAUCOMA PROGRESSION 59

PEDAGOGY

Burbyga V.A., Petrenko I.P.
SOME INTERNET TOOLS AS A MEANS TO IMPROVE THE
EFFECTIVENESS OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING 64

Vakolia Z.M.
SOCIAL AND PEDAGOGICAL FACTORS
OF REFORMING OF THE PRIMARY EDUCATION
IN TRANSCARPATIA IN 20TH-30TH
OF THE 20TH CENTURY 68

Vorona L.I.
DISTANCE LEARNING IN INSTITUTIONS
OUTDOOR EDUCATION 72

Gladkykh H.V., Chenchuk O.A.
COMMUNICATIVE COMPETENCE OF HIGHER
EDUCATION GRADUATES AS A NECESSARY
COMPONENT OF EDUCATIONAL ACTIVITY 76

Demchenko N.M., Kolesnyk H.M.
PROBLEMS OF SELF-ESTEEM IN MODERN
THEORY OF EDUCATION 79

Zhemanova O.A.
ACTIVATION OF STUDENTS' EDUCATIONAL
AND COGNITIVE ACTIVITIES, PROBLEMS AND WAYS
TO SOLVE THEM IN UNIVERSITY PEDAGOGY 83

Kazanzhy I.V.
INNOVATIVE TECHNOLOGICAL ACTIVITY
OF THE TEACHER AS A PEDAGOGICAL PHENOMENON 87

Kapinus O.S.
FORMATION AND DEVELOPMENT OF FUTURE
OFFICERS AS THE PARENTS OF MILITARY AND
PROFESSIONAL ACTIVITIES IN HIGHER
EDUCATION INSTITUTIONS WITH
SPECIFIC CONDITIONS OF EDUCATION 89

Карелко М.В.
EMOTIONAL INTELLIGENCE AND ITS ROLE
IN PRODUCTIVITY OF THE WORK 94

Kolos M.H.
OF ART AND AESTHETIC EDUCATION
OF ELEMENTARY SCHOOLCHILDREN
IN MUSICAL ART CLASSES 97

Kryvorotko A.O., Romashko M.L.
PECULIARITIES OF DEVELOPMENT OF SKILLS
OF ART ACTIVITY IN PRESCHOOLERS 102

Kutserei N.I.,
INTERACTIVE TECHNOLOGIES FOR TEACHING
ENGLISH IN NON- LINGUISTIC HIGHER
EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS 106

Levchuk N.P.
IMPLEMENTATION OF THE INTERDISCIPLINARY
APPROACH IN THE TRAINING OF BORDER GUARDS
AT THE DEPARTMENT OF LOGISTICS 110

Lytvyn O.V. EFFICIENCY OF DISTANCE LEARNING TODAY ON THE BASIS OF PEDAGOGICAL DESIGN OF DISTANCE COURSES.....	115
Movchan T.V. THE SYSTEM OF COGNITIVE TASKS AS A BASIS FOR THE FORMATION OF RESEARCH COMPETENCE AMONG FOREIGN PHILOLOGISTS.....	118
Nikolenko L.M., Vlasova Ye.R. RESEARCH IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF THE PHENOMENON OF PSYCHOLOGICAL VIOLENCE AGAINST A CHILD	123
Ostrolutska L.I. STAGES OF THE REHABILITATION'S DEVELOPMENT CENTERS FOR CHILDREN AND YOUTH WITH DISABILITIES DURING THE INDEPENDENCE OF UKRAINE	127
Raiko V.V., Tushko K.Yu., Diak V.V., Topolnytska G.Yu., Sovva S.M. CURRENT TRENDS IN PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE OFFICERS OF THE STATE BORDER SERVICE OF UKRAINE	133
Rakovska M.A., Pustovoichenko D.V. INTERCULTURAL COMMUNICATION AS A COMPONENT OF PROFESSIONAL COMMUNICATIVE MOBILITY OF FUTURE SPECIALISTS.....	138
Rozvadovska T.V. CRITERIA, INDICATORS AND LEVELS OF MEASUREMENT OF THE RESPONSIBILITY OF STUDENT YOUTH	142
Serhiienko N.O. MULTIMEDIA AS A MEANS OF INTENSIFICATION OF STUDENTS INDEPENDENT WORK IN STUDYING A FOREIGN LANGUAGE IN NON- LINGUISTIC INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION	145
Skrytska N.V. PECULIARITIES OF CONCLUDING TEST TASKS IN THE SUBJECT "HISTORY OF UKRAINE AND UKRAINIAN CULTURE" FOR FOREIGN STUDENTS.....	150
Slukhenska R.V., Kukovska V.I. THE PROSPECTS OF DISTANCE LEARNING AS THE EDUCATION OF THE FUTURE.....	154
Stativka A.M. THE RELATIONSHIP OF TEACHING SCIENTIFIC SPEECH AND THE FORMATION OF RESEARCH COMPETENCE AS A SOURCE OF MOTIVATION FOR UNDERGRADUATES	157
Tymchenko A.A. RESULTS OF EXPERIMENTAL RESEARCH OF PREPARATION OF FUTURE TEACHERS OF PRIMARY EDUCATION FOR FORMATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION COMPETENCE	162
Chapidze K.O. MODEL OF FORMATION OF READINESS OF FUTURE JUNIOR SPECIALISTS OF PHYSICAL CULTURE AND SPORT FOR COMMUNICATIVE INTERACTION IN THE PROFESSIONAL ACTIVITY	165
Shtefan L.V. HEALTH TRENDS OF SOCIETY DEVELOPMENT IN EDUCATIONAL PRACTICE ON THE FRAMEWORK OF FRACTALITY	170
Yurchenko O.V. THE CONTRIBUTION OF THE INTELLECTUAL TRADITION OF THE MIDDLE AGES IN THE FORMATION OF PROTONATIONAL CONSCIOUSNESS.....	173
Yurchyshyn H.M., Dutka V.V. CONCEPT OF THE RESEARCH-BASED CREATIVE CURRICULUM IN DECORATIVE ARTS OF THE MA EDUCATION LEVEL AT KOSIV INSTITUTE OF APPLIED AND DECORATIVE ARTS	178
PHILOLOGY	
Azhogina N.V. LINGUISTIC EVALUATION OF US STATE SYMBOLS AS AN ASPECT OF LINGUISTIC SCIENCE	182
Vylka L.Ya. TEACHING OF UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE: METHOD OF STUDYING WITH COMPUTER SUPPORT	190
Huliak T.M., Dzenkiv V.V. TRANSLATION OF THE ENGLISH LEGAL TEXT: PRAGMATIC ASPECT	193
Ivanova V.A., Bazenuk A.V. PECULIARITIES OF TEACHING FOREIGN LITERATURE IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: INNOVATIVE APPROACHES	196
Kostiuk I.E. DELIBERATE METAPHOR IN POLITICAL SPEECHES.....	200
Piatachenko S.V. FOLKLORE SOURCES OF THE NAMES AND SCRIPTS TO MARIA PRYMACHENKO'S PICTURES.....	204
Riabovol S.L. THE INNOVATIVE THEATRE OF HENRY FIELDING: THE PROBLEM OF DEFINING THE GENRE AND THEMATIC FIELD OF THE DRAMA HERITAGE	208

Sheludchenko S.B., Bratash K.V.
SATIRE AND BLACK HUMOR AS THE MEANS
OF REFLECTING PSYCHOLOGY (A STUDY
OF THE NOVEL «CATCH-22» BY JOSEPH HELLER)..... 211

HISTORY

Zolotarev V.S.
TACTIC OF THE CONSTITUTIONAL DEMOCRATIC
PARTY AND ITS LEADERS DURING THE FEBRUARY
REVOLUTION IN RUSSIA 215

Kuzminsky E.G.
THE ORIGIN OF THE MODERNISTIC
LITERARY MOVEMENT UKRAINIAN EMIGRATION.
«NEW YORK GROUP»..... 220

Levytska N.M., Kotsuibanska O.O.
CURRICULA AND PROGRAMS OF HUMANITARIAN
INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION OF THE
SECOND HALF OF THE XIX – EARLY XX CENTURY 224

Pecherytsia T.V.
CALVARY OF GENERAL A. SAMSONOV 230

Prysiashniuk O.M.
PRESERVATION OF NATURAL MONUMENTS
AND HISTORICAL LANDSCAPE: HUGO CONWENTZ 235

Shulha N.V.
SCIENTIFIC-ORGANIZATIONAL ACTIVITIES
OF PROFESSOR M.O. TIULENIEV (1889–1969)
IN THE AGRICULTURAL SCIENTIFIC COMMITTEE
OF UKRAINE AND THE ACADEMY OF SCIENCE
OF THE UKRAINIAN SSR..... 239

STATE ADMINISTRATION AND LAW

Varunts L.D.
INTERACTION OF CANADIAN LOCAL
GOVERNMENT BODIES WITH THE PUBLIC 244

Didukh D.I.
REGULATORY MECHANISMS
OF COUNTERFEITING AND COMBATING
PATENT TROLLING AND PIRATES IN UKRAINE 248

Kostenko D.M.
NETWORK ARCHITECTURE OF PUBLIC
NATIONAL SECURITY MANAGEMENT
OF UKRAINE: PROBLEMS OF CONCEPTUALIZATION
AND PRACTICE OF FORMATION 253

POLITOLOGY

Haponenko V.A.
THE ESSENCE OF HYBRID INSTITUTIONALIZATION
IN THE CONDITIONS OF DEMOCRATIZATION
OF THE UKRAINIAN POLITICAL SYSTEM 259

Davletova G.V.
CIVIL SOCIETY AS AN ACTOR OF PUBLIC POLICY 263

Lukach U.R.
STATE EDUCATIONAL POLICY IN UKRAINE:
CHALLENGES AND FEATURES OF IMPLEMENTATION..... 267

ECONOMICS

Bondarenko O.M., Kovalyova V.Y.
PROBLEMATIC ISSUES OF ACCOUNTING
WRITTEN LOAN DEBT 271

Bondarenko O.M., Rudenko L.O.
LEASE OF FIXED ASSETS..... 275

Illiashenko O.V., Illiashenko V.V., Primak Yu.M.
ORGANIZATION OF EXTERNAL
AND INTERNAL FINANCIAL CONTROL
IN THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE 279

Lozovsky O.M., Matvienko D.O.
INTRODUCTION OF MODERN TECHNOLOGIES OF
PERSONNEL MANAGEMENT AT THE ENTERPRISE 283

Rekhteta O.M., Rekhteta I.I.
MAIN APPROACHES TO DETERMINING THE
INNOVATIVE CAPACITY OF THE NATIONAL ECONOMY 286

Shmahelska M.O.
THE PLACE OF CHINA AND INDIA
IN THE GLOBAL ECONOMIC FORECASTS 289

REVIEW 292

REVIEW 294

ЗМІСТ

ФІЛОСОФІЯ

Ведмедєв М.М.
ВПЛИВ СИСТЕМНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ
ОСОБЛИВОСТЕЙ КОМУНІКАТИВНИХ МЕРЕЖ
НА КОГНІТИВНІ ПРОЦЕСИ..... 12

Грифен Л.А., Титова Е.Н.
ОБЪЕКТЫ КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ В СОВРЕМЕННОМ
КУЛЬТУРНОМ КОНТЕКСТЕ УКРАИНЫ 17

Книш І.В.
ВПЛИВ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ НА СВІТОГЛЯДНІ
ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗА ДОБИ COVID-19 22

Косюк О.М.
РАЦІОНАЛІЗМ ЯК ОСНОВНИЙ АСПЕКТ
ПРОЗОРОСТІ АРХІТЕКТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ..... 30

Самчук Л.С.
ДІАЛОГ ЯК ЗАСІБ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ 35

Цюрупа М.В., Піщана В.М.
«ЧУМА» АЛЬБЕРА КАМЮ ТА «COVID 19»:
КУЛЬГАВА АНАЛОГІЯ У СТРАТЕГІЇ ПОШУКУ
ШЛЯХУ СПАСІННЯ..... 38

Шаврина І.В.
ФЕНОМЕН АМБИВАЛЕНТНОСТИ
В БЫТИИ ЧЕЛОВЕКА 42

Юрчишин Ю.Б.
МЕТОДИ Й ПРИЙОМИ ВПРОВАДЖЕННЯ
ТРАДИЦІЙ НАРОДНОГО ВБРАННЯ
У ДИЗАЙН-ПРОЄКТУВАННЯ 46

ПСИХОЛОГІЯ. МЕНЕДЖМЕНТ ЗДОРОВ'Я

Гром О.А.
МОТИВАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ ГОТОВНОСТІ
МАЙБУТНІХ МАРКЕТОЛОГІВ ДО КОМАНДНОЇ
ВЗАЄМОДІЇ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ..... 51

Дрозд О.В.
ПРОБЛЕМА СЕНСУ ЖИТТЯ В АНАЛІТИЧНІЙ
ПСИХОЛОГІЇ КАРЛА ЮНГА..... 55

Кошинець О.Б.
АЛГОРИТМ ДІЙ ЛІКАРЯ ПЕРВИННОЇ
МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ЩОДО РАННЬОЇ
ДІАГНОСТИКИ ТА ЗАПОБІГАННЯ ПРОГРЕСУВАННЮ
ПЕРВИННОЇ ГЛАУКОМИ..... 59

ПЕДАГОГІКА

Бурбыга В.А., Петренко І.П.
НЕКОТОРЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ ИНТЕРНЕТА
КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ
ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА 64

Ваколя З.М.
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЧИННИКИ
РЕФОРМУВАННЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НА ЗАКАРПАТТІ У 20-Х-30 РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ 68

Ворона Л.І.
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ
ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ..... 72

Гладких Г.В., Ченчик О.А.
КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК НЕОБХІДНА
СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 76

Демченко Н.М., Колесник Г.М.
ПРОБЛЕМИ САМООЦІНКИ
В СУЧАСНІЙ ТЕОРІЇ ОСВІТИ 79

Жеманова О.А.
АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ
ЇХ РІШЕННЯ В ВУЗІВСЬКІЙ ПЕДАГОГІЦІ..... 83

Казанжи І.В.
ІНОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
УЧИТЕЛЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНЕ ЯВИЩЕ 87

Капінус О.С.
ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК МАЙБУТНІХ
ОФІЦЕРІВ ЯК СУБ'ЄКТІВ ВІЙСЬКОВО-
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС
НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ
СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ 89

Карелко М.В.
ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ЙОГО РОЛЬ
В ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ..... 94

Колос М.Г.
ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА 97

Криворотько А.О., Ромашко М.Л.
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НАВИЧОК ХУДОЖНЬОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКІВ..... 102

Куцерай Н.І.
ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У НЕМОВНИХ ВИШАХ 106

Левчук Н.П.
РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО
ПІДХОДУ У ПІДГОТОВЦІ ОФІЦЕРІВ-
ПРИКОРДОННИКІВ НА КАФЕДРІ ЛОГІСТИКИ 110

Литвин О.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВІДДАЛЕНОГО НАВЧАННЯ СЬОГОДЕННЯ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІЧНОГО ДИЗАЙНУ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ 115	Тимченко А.А. РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ 162
Мовчан Т.В. СИСТЕМА ПОЗНАВАТЕЛЬНИХ ЗАДАЧ КАК БАЗА ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ НАУЧНО- ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ИНОСТРАННЫХ ФИЛОЛОГОВ 118	Чапідзе К.О. МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ДО КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ 165
Ніколенко Л.М., Власова Є.Р. ДОСЛІДЖЕННЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЯВИЩА ПСИХОЛОГІЧНОГО НАСИЛЬСТВА НАД ДИТИНОЮ 123	Штефан Л.В. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА В ОСВІТЯНСЬКІЙ ПРАКТИЦІ НА ЗАСАДАХ ФРАКТАЛЬНОСТІ 170
Остролуцька Л.І. ЕТАПИ РОЗВИТКУ ЦЕНТРІВ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ З ІНВАЛІДНІСТЮ ЗА ЧАСІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ 127	Юрченко О.В. ВНЕСОК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ТРАДИЦІЇ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ В ФОРМУВАННЯ ПРОТОНАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ 173
Райко В.В., Тушко К.Ю., Дияк В.В., Топольницька Г.Ю., Совва С.М. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ 133	Юрчишин Г.М., Дутка В.В. КОНЦЕПЦІЯ НАУКОВО-ТВОРЧОЇ ПРОГРАМИ «ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО» ОСВІТНЬОГО РІВНЯ «МАГІСТР» У КОСІВСЬКОМУ ІНСТИТУТІ ПРИКЛАДНОГО ТА ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА 178
Раковська М.А., Пустовойченко Д.В. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ 138	ФІЛОЛОГІЯ
Розвадовська Т.В. КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ СФОРМОВАНOSTI ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ 142	Ажогіна Н.В. ЛІНГВІСТИЧНА ОЦІНКА ДЕРЖАВНИХ СИМВОЛІВ США ЯК АСПЕКТ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА 182
Сергієнко Н.О. МУЛЬТІМЕДІЯ ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В НЕМОВНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ 145	Вилка Л.Я. ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: МЕТОД НАВЧАННЯ З КОМП'ЮТЕРНОЮ ПІДТРИМКОЮ 190
Скрицька Н.В. ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ПРЕДМЕТА "ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ" ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ 150	Гуляк Т.М., Дзеньків В.В. ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНОГО ЮРИДИЧНОГО ТЕКСТУ: ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ 193
Слухенська Р.В., Куковська В.І. ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЯК ОСВІТИ МАЙБУТНЬОГО 154	Іванова В.А., Базенюк А.В. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ 196
Стативка А.М. ВЗАИМОСВЯЗЬ ОБУЧЕНИЯ НАУЧНОЙ РЕЧИ И ФОРМИРОВАНИЯ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ КАК ИСТОЧНИК МОТИВАЦИИ ИНОСТРАННЫХ МАГИСТРАНТОВ 157	Костюк І.Е. НАВМИСНА МЕТАФОРА У ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ 200
	П'ятаченко С.В. ФОЛЬКЛОРНІ ДЖЕРЕЛА НАЗВ І ПІДПИСІВ ДО КАРТИН МАРІЇ ПРИМАЧЕНКО 204
	Рябовол С.Л. НОВАТОРСЬКИЙ ТЕАТР ГЕНРІ ФІЛДІНГА: ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНОГО ПОЛЯ ДРАМАТУРГІЧНОГО СПАДКУ 208

Шелудченко С.Б., Браташ К.В.
САТИРА ТА ЧОРНИЙ ГУМОР ЯК ЗАСОБИ
ВІДОБРАЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЗМУ В РОМАНІ
ДЖОЗЕФА ГЕЛЛЕРА «ПАСТКА-22»
АБО «ПАСТКА НА ДУРНІВ» 211

ІСТОРІЯ

Золотарьов В.С.
ТАКТИКА КОНСТИТУЦІЙНО-ДЕМОКРАТИЧНОЇ
ПАРТІЇ ТА ЇЇ ЛІДЕРІВ ПІД ЧАС ЛЮТНЕВОЇ
РЕВОЛЮЦІЇ В РОСІЇ 215

Кузьминський Є.Г.
ВИНИКНЕННЯ МОДЕРНІСТИЧНОГО
ЛІТЕРАТУРНОГО РУХУ УКРАЇНСЬКОЇ
ЕМІГРАЦІЇ. «НЬЮ-ЙОРКСЬКА ГРУПА» 220

Левицька Н.М., Коцюбанська О.О.
НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ТА ПРОГРАМИ
ГУМАНІТАРНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ II-Ї ПОЛОВИНИ XIX – ПОЧАТКУ XX СТ. 224

Печерица Т.В.
ГОЛГОФА ГЕНЕРАЛА А. САМСОНОВА 230

Присяжнюк О.М.
ЗБЕРЕЖЕННЯ ПАМ'ЯТОК ПРИРОДИ
ТА ІСТОРИЧНИХ ПЕЙЗАЖІВ: ГУГО КОНВЕНЦІ 235

Шульга Н.В.
НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПРОФЕСОРА М.О. ТЮЛЕНЄВА (1889–1969 РР.)
В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ НАУКОВОМУ
КОМІТЕТІ УКРАЇНИ ТА АКАДЕМІЇ НАУК УРСР 239

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВО

Варунц Л.Д.
ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ КАНАДИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ 244

Дідух Д.І.
РЕГУЛЯТИВНІ МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ
ТА БОРОТЬБИ З ПАТЕНТНИМ ТРОЛІНГОМ
ТА ПІРАТСТВОМ В УКРАЇНІ 248

Костенко Д.М.
МЕРЕЖЕВА АРХІТЕКТУРА ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ
УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ
ТА ПРАКТИКИ ФОРМУВАННЯ 253

ПОЛІТОЛОГІЯ

Гапоненко В.А.
СУТНІСТЬ ГІБРИДНОЇ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ
В УМОВАХ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ 259

Давлетова Г.В.
ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО
ЯК СУБ'ЄКТ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ 263

Лукач У.Р.
ДЕРЖАВНА ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ:
ВИКЛИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ 267

ЕКОНОМІКА

Бондаренко О.М., Ковальова В.Ю.
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ СПИСАНОЇ
КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ 271

Бондаренко О.М., Руденко Л.О.
ОРЕНДА ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ 275

Ілляшенко О.В., Ілляшенко В.В., Прімак Ю.М.
ОРГАНІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОГО ТА ВНУТРІШНЬОГО
ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В НАЦІОНАЛЬНІЙ
ГВАРДІЇ УКРАЇНИ 279

Лозовський О.М., Матвієнко Д.О.
ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ 283

Рехтета О.М., Рехтета І.І.
ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ
ІННОВАЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ 286

Шмагельська М.О.
МІСЦЕ КИТАЮ ТА ІНДІЇ У ГЛОБАЛЬНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ПРОГНОЗАХ 289

РЕЦЕНЗІЯ 292

РЕЦЕНЗІЯ 294

УДК 37.013.42:378.147

Гладких Г.В.,*викладач-стажист кафедри іноземних мов**Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного,**anna.gladkykh@tsatu.edu.ua***Ченчик О.А.,***здобувачка вищої освіти філологічного факультету**Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького,**helena9928@mail.ru**Україна, м. Мелітополь*

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті аналізується значення та структура комунікативної компетентності студентів. Зазначається, що комунікативна компетентність є важливою складовою здобувача вищої освіти, яка дозволяє йому налагоджувати стосунки з учасниками навчально-виховного процесу. Зміст комунікативної компетентності передбачає володіння уміннями вербального та невербального спілкування, взаємодію із співрозмовниками в залежності від ситуації, знання норм та правил спілкування, володіння професійним термінологічним апаратом. Виявлено, що формування комунікативної компетентності відбувається у процесі спілкування з різними співрозмовниками.

Ключові слова: студент, вища школа, комунікативна компетентність, інформаційно-комунікаційні технології.

Постановка проблеми. У сучасних реаліях, які характеризуються поширенням глобалізаційних процесів в освіті та суспільстві, розвитком мережі Інтернет, вимоги до підготовки майбутнього фахівця стають більш жорсткими та різноманітними. Орієнтація вітчизняної системи вищої освіти на європейський досвід призвели до впровадження компетентнісного підходу у підготовку здобувачів вищої освіти, який дозволив розширити можливості випускників до працевлаштування на вітчизняному та закордонному рівнях. Водночас, необхідною складовою компетентного фахівця є перелік ключових соціальних компетентностей, які забезпечують комунікацію з оточуючими, взаємодію із соціумом та суспільством. Однією із важливих компетентностей, вкрай необхідна здобувачу вищої освіти під час навчання, є комунікативна компетентність, яка дає можливість досягнути порозуміння між учасниками навчально-виховного процесу.

Питаннями комунікативної компетентності займалися багато науковців, таких як Н. Альохіна, М. Галицька, Н. Стеценко, І. Черезова. Процеси формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти негуманітарного профілю відображено у роботах Н. Костенко, С. Симоненко. Комунікативна компетентність студентів гуманітарних спеціальностей, зокрема майбутніх філологів, відображена у працях Т. Шарової, Є. Долинського. Водночас, потребує аналізу питання, пов'язані із дослідженням комунікативної компетентності для забезпечення навчальної діяльності в умовах вищого навчального закладу.

Мета статті полягає у висвітленні значення комунікативної компетентності для здобувача вищої освіти під час навчальної діяльності, характеристика її особливостей.

Виклад основного матеріалу. Впровадження компетентнісного підходу в освітню діяльність закладів вищої освіти дозволом вирішити проблему підготовки якісного

фахівця, який, крім багажу знань та сформованих навичок, володіє здатностями до ефективного вирішення поставлених завдань. Орієнтація системи освіти на формування та розвиток у здобувача вищої освіти певного переліку загальних та фахових компетентностей надала можливість підвищити його конкурентоспроможність та розширити можливості для працевлаштування.

Однією із важливих компетентностей, якою повинен володіти майбутній фахівець, є комунікативна компетентність, яка дозволяє уникнути непорозумін між викладачем та студентами [3, с.71], досягти конструктивної взаємодії під час спілкування, забезпечити гарні стосунки між одногрупниками та професорська-викладацьким складом вищого навчального закладу.

Аналіз визначень комунікативної компетентності майбутніх фахівців дав змогу виявити, що під цим поняттям розуміється інтегральна характеристика особистості, яка дозволяє встановлювати контакти з іншими людьми [7, с.187], ефективно здійснювати комунікативний процес [8, с.104], вільно спілкуватися на професійну тематику тощо.

Якщо мати на увазі загальне значення комунікативної компетентності, то її розвиток впливає на можливість брати участь у різноманітних заходах, пов'язаних із соціальною сферою [2, с.46]. В кінцевому результаті розвинута комунікативна компетентність може призвести до розуміння значення спілкування у якості єдиного способу у вирішенні конфліктів, раціоналізації механізмів управління суспільства, формування високодуховної та відповідальної особистості [7, с.186], здатної до вирішення життєвих та виробничих ситуацій.

Оскільки комунікативна компетентність має складну структуру, то до її складу можна включити наступні компоненти: стратегічна компетенція як здатність до прогнозування та планування способів міжособистісної комунікації; іншомовна компетенція, яка передбачає

здатність до іншомовного спілкування; завдяки соціальній компетентності особистість може пристосуватися до умов соціального спілкування; професійна компетентність передбачає володіння термінологічним професійним словником та здатністю до професійного спілкування [2, с.45]. У цьому контексті здобувачі вищої освіти повинні навчатися комунікувати з одногрупниками, викладачами, адміністрацією закладу, бути обізнаними у правилах внутрішнього розпорядку та термінах освітньої діяльності за фахом.

Якщо звернути увагу на зміст комунікативної компетентності, то можна виділити такі здатності, вміння та знання:

- здатність до вербального та невербального спілкування за допомогою відповідних форм та засобів;
- здатність до розподілення власної уваги та адекватного реагування в залежності від стану розмови та інших факторів;
- здатність до розуміння та прогнозування поведінки співрозмовника на основі розпізнавання зовнішніх проявів [1, с.51];
- знання правил та норм поведінки у різноманітних ситуаціях;
- розпізнавання жестів, міміки, тембру голосу та інших емоційних ознак;
- врахування під час розмови вікових, релігійних та інших особливостей співрозмовника [7, с.187];
- вміння донести до співрозмовника потрібну інформацію, орієнтуючись на його вікові, релігійні, інші психофізіологічні особливості [8, с.104].

Процес формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти передбачає розвиток у них відповідних умінь, формування певного масиву знань стосовно поведінки в суспільстві, професійних та інших об'єднаннях. Цей процес повинен призвести до покращення результатів навчальної діяльності, впливу на розвиток соціальної та професійної компетентностей. Звісно, позитивний ефект можливий тільки за умови розвитку комунікативної компетентності у бік покращення. Процес розвитку комунікативної компетентності відбувається безпосередньо під час спілкування [8, с.104], причому якість цього процесу залежить від глибини питань, які обговорюються, а також їх кількості та різноманітності [3, с.72].

Важливим етапом у формуванні комунікативної компетентності є накопичення достатнього словарного запасу соціальної та професійної спрямованості. І якщо соціальні знання більшою мірою однакові для всіх людей, то термінологічний блок професійного спрямування відрізняється в залежності від обраної майбутньої професії.

Водночас, будуть відрізнятися способи та форми формування комунікативної компетентності. Наприклад студентів-філологів повинні долучатися до прочитання автентичної літератури за фахом, художньої літератури, анутовати тексти, розвивати навички виразного читання, переказу прослуханого або прочитаного твору [9, с.75]. Іншомовна компетентність формується через спілкування з носіями мови, прочитання фахових текстів, ознайомлення із культурою та традиціями тієї країни, мова якої вивчається [4, с. 88]. А ось, наприклад, комунікативна компетентність фахівців із програмної інже-

нерії втілюється через опосередковане спілкування внаслідок того, що програміст більше працює з комп'ютером та інструментальним середовищем, ніж з людьми. Тому тут важливими будуть здібності до наполегливості, посидючості, стійкості [6, с.182].

Слід зазначити, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітню, виробничу діяльність суттєво впливають на формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти [9, с.75], надаючи їм величезні можливості для обміну інформацією у процесі навчання та професійної діяльності через використання аудіо, відео та інших форм представлення цифрових даних [5, с.94].

З урахуванням сучасних тенденцій, при формуванні комунікативної та професійної компетентностей у закладі вищої освіти доречним є використання мобільних технологій, електронних засобів навчального призначення, систем дистанційного навчання. Зараз актуальним є використання програмного забезпечення для організації конференцій, зокрема Skype та Zoom, які дозволяють вирішувати різноманітні питання в онлайн режимі, проводити відео лекції та конференції, робити демонстрацію екрану, відправляти файли різного формату [3, с.72].

Окремо слід сказати про масові відкриті онлайн курси, які дозволяють забезпечити спілкування між різними користувачами в межах одного курсу. Крім того, означені платформи мають тематичні курси, які допомагають розвинути комунікативні компетентності, вміння критично ставитися до інформації, представленої в мережі Інтернет тощо. Наприклад, цікавими є безкоштовні курси «Критичне мислення для освітян», «Медіаграмотність для освітян» [10, с.135] та багато інших.

Зазначені можливості інформаційно-комунікаційних технологій дозволяють розширити межі спілкування, дізнатися багато нового та підготуватися до професійної діяльності в умовах інформаційного суспільства.

Висновки. Отже, комунікативна компетентність є одним із важливих компонентів підготовки здобувача вищої освіти до професійної діяльності. Вона допомагає досягти конструктивного діалогу між викладачем та студентами, донести інформацію до співрозмовника без втрати сенсу, стати більш успішним під час навчальної та професійної діяльності.

Література

1. Альохіна Н.В. Формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців / Н.В. Альохіна // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія. – 2013. – № 40(2). – С.51-55.
2. Галицька М.М. Складові комунікативної компетентності студентів вищих навчальних закладів / М.М. Галицька // Освітологічний дискурс. – 2015. – № 2(10). – С.39-48.
3. Гладких Т.В. Напрями формування комунікативної компетентності студентів / Т.В. Гладких, С.В. Шаров // Інноваційна педагогіка. – 2019. – № 1(11). – С.70-74.
4. Костенко Н.І. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів ВНЗ нефілологічних спеціальностей / Н.І. Костенко // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету України. – 2012. – № 5. – С.86-89.
5. Олексенко Р. Формування культури засобами масової інформації / Р. Олексенко // Fundamental and applied science. – 2015. – С.94-95.

6. Симоненко С.В. Модель формування комунікативної компетентності фахівців з програмної інженерії / С.В. Симоненко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 60(113). – III.2. – С.181-185.

7. Стеценко Н.М. Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця / Н.М. Стеценко // Педагогічний альманах. – 2016. – № 29. – С.185-191.

8. Черезова І.О. Комунікативна компетентність як інтегральна якість особистості / І.О. Черезова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. – 2014. – № 1(1). – С.103-107.

9. Шарова Т.М. Формування комунікативно-діалогічної компетентності студентів-філологів / Т.М. Шарова, С.В. Шаров, О.В. Бородинська // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. – 2017. – № 29. – III.1. – С.74-76.

10. Шаров С.В. Розвиток соціальної компетентності майбутніх учителів засобами онлайн платформи Prometheus / С.В. Шаров // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. – 2019. – № 182. – С.133-137. DOI: 10.36550/2415-7988.2019.182.28.

References

1. Alokhina N.V. Formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv / N.V. Alokhina // Problemy suchasnoi pedahohichnoi osvity. Pedahohika i psykholohiia. – 2013. – № 40(2). – S. 51-55 [in Ukrainian].

2. Halutska M.M. Skladovi komunikatyvnoi kompetentnosti studentiv vyshchikh navchalnykh zakladiv / M.M. Halutska // Osvitolohichni dyskurs. – 2015. – № 2(10). – S. 39-48 [in Ukrainian].

3. Hladkykh H.V. Napriamy formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti studentiv / H.V. Hladkykh, S.V. Sharov // Innovatsiina

pedahohika. – 2019. – № 1(11). – S. 70-74 [in Ukrainian].

4. Kostenko N.I. Osoblyvosti formuvannia inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti u studentiv VNZ nefilolohichnykh spetsialnostei / N.I. Kostenko // Zbirnyk naukovykh prats Khmelnytskoho instytutu sotsialnykh tekhnolohii Universytetu Ukraina. – 2012. – № 5. – С.86-89 [in Ukrainian].

5. Oleksenko R. Formuvannia kultury zasobamy masovoi informatsii / R. Oleksenko // Fundamental and applied science. – 2015. – S. 94-95 [in Ukrainian].

6. Symonenko S.V. Model formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti fakhivtsiv z programnoi inzhenerii / S.V. Symonenko // Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh: zb. nauk. pr. – 2018. – Vol. 60(113). – III.2. – S. 181-185 [in Ukrainian].

7. Stetsenko N.M. Komunikatyvna kompetentnist yak skladova profesiinoi pidhotovky suchasnoho fakhivtsia / N.M. Stetsenko // Pedahohichni almanakhi. – 2016. – № 29. – S. 185-191 [in Ukrainian].

8. Cherezova I.O. Komunikatyvna kompetentnist yak intehralna yakist osobystosti / I.O. Cherezova // Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seria: Psykholohichni nauky. – 2014. – № 1(1). – S. 103-107 [in Ukrainian].

9. Sharova T.M. Formuvannia komunikatyvno-dialohichnoi kompetentnosti studentiv-filolohiv / T.M. Sharova, S.V. Sharov, O.V. Borodynska // Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seria: Filolohiia. – 2017. – № 29. – III.1. – S. 74-76 [in Ukrainian].

10. Sharov S.V. Rozvytok sotsialnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv zasobamy onlain platfomy Prometheus / S.V. Sharov // Naukovi zapysky. Seria: Pedahohichni nauky. – 2019. – № 182. – S. 133-137 [in Ukrainian]. DOI: 10.36550/2415-7988.2019.182.28.

Gladkykh H.V.,

trainee teacher of Dmytro Motorny Tavriya State Agrotechnological University, anna.gladkykh@tsatu.edu.ua

Chenych O.A.,

student of Melitopol State Pedagogical Bogdan Khmelnytsky University, helena9928@mail.ru

Ukraine, Melitopol

COMMUNICATIVE COMPETENCE OF HIGHER EDUCATION GRADUATES AS A NECESSARY COMPONENT OF EDUCATIONAL ACTIVITY

The article analyzes the meaning and structure of students' communicative competence. It is noted that communicative competence is an important component of higher education, that allows to establish person's relationships with participants in the educational process. The content of communicative competence includes verbal and nonverbal communication skills, interaction with interlocutors depending on the situation, knowledge of the communication norms and rules, familiarity with professional terminology. It has revealed that the formation of communicative competence occurs in the process of communication with different interlocutors.

Key words: student, high school, communicative competence, information and communication technologies.

